

Liberalismen i Mississippi:

PLANTAGEÄGARNAS ARVTAGARE

SOM REPRESENTANTER för liberalismen i den mörkaste Södern, i Mississippis delta, har jag nämnt tre män, som samarbetat kring den lilla berömda tidningen i Greenville, Delta Democrat Times. I William Alexander Percys, David Cohns och Hodding Carters självbiografiska och socialhistoriska arbeten framträder denna samtidigt särpräglade och miljöbetingade åskådning. Det finns skillnader av betydelse mellan de tre författarna; Carter, den yngste av dem, är vidsyntare, mera bildad, mera liberal än de andra. Men likheterna är så stora i verklighetsuppfattning och värderingar att de kan diskuteras som en grupp. Vi finner hos dem alla en blandning av tolerans och fördomar, av reformvilja och konservatism, av längtan tillbaka och hopp om framtiden, av en intellektuell kultur, som stimulerats genom resor i Västeuropa, och drag av äventyrlighet, hårdhet och primitiv våldsamt, som måste ses mot bakgrunden av en äldre tids nybyggjarliv, av vanor och traditioner i detta gamla gränsområde mellan Södern och Västern.

Då deltat koloniserades för bortåt 150 år sedan var det inte, skriver Percy, av vanliga invandrare från Europa och Östern, utan av "slavägare och deras slavar". Den rika slätten var ett land för aristokrater och deras mänskliga egendom, medan "de fattiga vita" fick bosätta sig bland kullarna och bergen öster och söder om deltat. Här möter en distinktion av utom-

Negerfarmares gård i Mississippideltat. Ägorna omfattar 24 hektar.

ordentlig vikt för hundra år sedan, efter hand föråldrad och numera snarare ideologi än realitet, mellan plantageägare och vita småbrukare och arbetare, mellan överklass och fattiga vita. Och det för särskilt Percy och Cohn mest betecknande är att de ser sig som plantageägarnas arvtagare och med fruktan och förakt ser på de andra vita, en gång politiskt lika väl som socialt medborgare av andra klassen, nu sedan länge en fullmyndig majoritet, som härskar i den allmänna och lika rösträttens tecken. Hatet mot dessa lägre vita, in- tränglingarna och uppkomlingarna, förbindes med patriarkalisk och överlägsen sympati för negrerna, de gamla tjänarna utan anspråk, och den anklagelse som främst riktas mot dessa vita är just att de hatar och misshandlar negrerna.

"De fattiga vita, dessa hetsiga och obildade vita, som vi ägnar den bästa delen av vårt liv att disciplinera och uppfostra" — Percy finner inte ord nog starka att uttrycka sin avsky och sin distans. Dessa vita var kanske ursprungligen av gott virke — de var ju av anglosaxisk härkomst — men "fattigdomens, svältens och ingiftets baciller har utfört sitt förstörande verk; för närvarande finns nog inte något mera obehagligt på jordens yta. Jag vet att de har äran av de enda amerikanska folksångerna, av väckelsemötena, av en ny och utmärkt skola i amerikansk litteratur. Jag kan förlåta dem som Gud förlåter, men be-

William Alexander Percy.

av ägaren, utan i en offentlig inrättning — medan uppkomlingen Legree misshandlar onkel Tom till döds. Utan tvivel finns det något riktigt i denna bild av trekantsförhållandet aristokrater—fattiga vita—negrer i Södern. Men Percy och Cohn är inte bara överdrivna, utan utgår från en social struktur som sedan länge är i upplösning; det är — schematiskt sagt — snarare barndomsminnen än det nutida läget som de bestäms av. Jag skall inte dröja vid dessa frågor; här är det den ideologiska bilden av verkligheten, inte verkligheten själv, som jag vill beskriva.

Hur ser då dessa aristokrater på negrerna? Det är efter vad som förut sagts i huvudsak klart. Tendensen är att betrakta negrerna som barn, som goda vildar. Med den välkända blandningen av överlägenhets känsla och avund talas om att de står naturen närmare, är mera omedelbara, mera lyckliga. Negern är lat, kan vara lat, men arbetar bra om han måste göra det, han är godsint men opålitlig och lätt att påverka i ont och gott, han är sexuellt lösaktig, utan den ånger och syndkänsla som kommer med högre kultur,

Hodding Carter.

han slåss och bråkar gärna, men känslostormarna lägger sig snart och efterlämnar ingen bitterhet. Vi vill inte gärna ha vita arbetare på våra plantager, skriver Cohn. "De vita är mindre fogliga, mera stridbara, mindre sympatiska enligt vår syn och på intet sätt mera effektiva. Med alla våra syndar i handling och passivitet har vi bevarat en stark tillgivenhet för negern." (Någon gång antyds dock att den gamle gode negern håller på att försvinna och att negrerna börjar bli fräcka och elaka som "fattiga vita".)

Från dessa utgångspunkter förklaras och försvaras många av Söders vanor och institutioner. De vita — egentligen de vita aristokraterna — måste ha ledningen, och den utveckling mot större likställighet som i princip anses bra och ofrånkomlig måste gå sakta. Att de vita herrarna, särskilt under slavtiden, ofta fick barn med negresser är ingenting att vara förvånad eller indignerad över, så har relationen alltid varit mellan männen i en härskande klass och kvinnorna i en behärskad klass. "Share-cropper"-systemet, enligt vilket negrerna får odla den vite ägarens jord och behålla halva avkastningen, skapar ordning och trygghet. Utan en viss kontroll och en ständig uppfostran från de vitas — läs "aristokraternas" — sida kan negrerna inte klara sig.

Det "negervänliga" i hållningen kommer främst fram i tanken att man skall vara snäll mot negrerna, och detta är, påstås det, den högre vita klassen i motsats till de fattiga vita. De säger "neger" och inte "nigger", de har ofta livslånga vänskapsförbindelser med negrer, de "ger akt på negrerna, hjälper dem, skyddar dem". Kamratskapet vita och svarta pojkar emellan prisas; den svarte blir sedan en omtyckt trotjänare, kusk eller kock, men vänskapen står fast. (Har man tur, kan man ännu i Sverige

negerkvinnor i sin tidning och att han likaså publicerat fotografier av negrer. Men den goda viljan har också, det bör med skärpa framhållas, fått mera handfasta uttryck. Varje övervåld mot negrer, varje olaglig orättvisa, varje försök att beröva negrerna förvärvade rättigheter har av de tre vännerna i Greenville mött motstånd — och det vill i denna miljö säga mycket, det är bevis på liberalism, självständighet och mod.

Ibland framträder i dessa böcker en brutalitet och hårdhet som överraskar. Den elegiske poeten Percy nämner, för att ta ett enda exempel, att han hotat en negerköksa som ville "strejka" bland annat med att se till att hennes fränskilde make, en ovanlig lymmel, fick "komma tillbaka och slå henne sönder och samman var-enda natt". Delvis förklaras sådana grovheter av att hela miljön har drag av fara, våld och råhet. De herrar det här är fråga om har under långa tider haft revolver i fickan, de har hotats till livet både av politiska motståndare och av privatskurkar, de är uppvuxna i en atmosfär av obehaglig spänst och manlighet. En av dem berättar

att hans far och dennes kamrater — tydligen män på 40—50 år — brukade spela poker med regeln att den förlorande fick dra ned byxorna och klås med en rotting av segrarna. Det är åtskilligt av busighet och Vilda Västern över dessa Mississippis aristokrater.

Carter, den ende av de tre som skrivit om rasfrågan under de senaste åren, angriper de vita medborgarråden och anklagar de vita över huvud "för att förvägra negrerna det dyrbaraste en människa kan äga, känslan av eget värde". Han arbetar för att de svarta skall få likvärdiga skolor och sjukhus, bättre och mera tryggad ekonomisk ställning, ovillkorlig jämställdhet inför lagen, successivt större politiska rättigheter. Men han anser också att domstolsutslagen under senare år — särskilt i fråga om skolorna — gått för långt på likställighetslinjen och att Norden inte så aktivt borde blanda sig i Söderns rasproblem. "Vi har inte gått långt nog och inte snabbt nog, men vi har ändå kommit ett bra stycke på vägen", skriver han om utvecklingen i Södem. Medan han i Greenville är radikal till ytterlighet, framstår han därför snarast som konservativ i förhållande till nordstatsopinionen. Sådan är liberalismen i Mississippi.

HERBERT TINGSTEN

Herbert Tingstens artiklar om liberalismen i Mississippi har illustrerats av fotograf Bern Keating, Black Star.

finna gamla rara herrar och damer som talar samma språk.) Carter berättar att han efter mycken tvekan beslutat sätta "fru" eller "fröken" framför namnet på

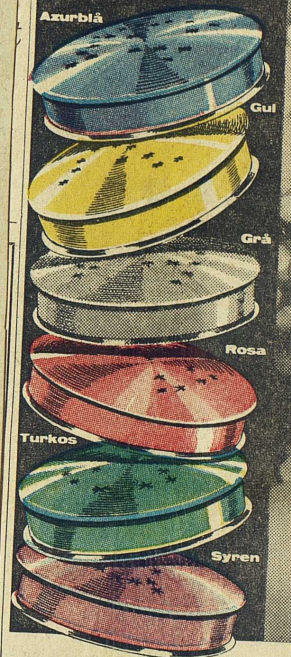
i tillgångar och 2 998 904 kr i skulder.

Konkursförvaltarna, advokatern Bo Nilsson, Borlänge, och Bertil Sylvan, Falun, framhåller i sin berättelse till konkursdomaren att bokföringen kan sägas ha åsidosatts på straffbart sätt, i varje fall för åren 1956—57 och fram till konkurstillfället i februari 1958. Det framhålls också att likvidationsskyldighet sannolikt förelagat redan 1953.

(DN, Borlänge.)

Detta ä

Er favorit make-up
i tjugusig ny ask
med färg

Nytt. Max Factors underbara C
6 färger att välja på. Den ena fä-
dem alla, så att Ni alltid har er
stämning, Era kläder, Era access-

En lätt beröring med pudervipp
frisk, naturlig skönhet. Och Crem
dessutom är hudvänlig. De näran
Creme Puff tar sig an Er hy och

Creme Pu

FRÅN MAX FAC

*Creme Puff inreg. varumärke för